



T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
RİSK VE FIRSAT YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

yaptırımları için kullanılacaktır. Gerçekleşmesi muhtemel olayın, üniversitenin adı ve markasının değer kaybetmesine, itibarının zedelenmesine, bu yüzden OMÜ ürün ve hizmetlerine olan talebin azalmasına ve OMÜ'nün rekabet gücünü kaybetmesi imaj-itibar etkisi olarak değerlendirilecektir. Üniversitede yürütülen faaliyetlerin eksik ya da hatalı yapılması durumunda bu faaliyetin ait olduğu prosesin veya etkileşimde olduğu diğer proseslerin çalışması üzerindeki etkisi operasyonel etki olarak kabul edilecektir. Usulsüzlük ve yolsuzluk etkisi, üniversitenin usulsüzlük veya yolsuzluk gibi olaylarla zarara uğraması durumu olarak değerlendirilecektir. Süreçlerin yürütülmesinde özel şahıs veya kuruluşlarla kurumsal olmayan yoğun ilişkinin söz konusu olması, etkinin büyüklüğünü artıracaktır.

Kazanımları etkileyebilecek olayların meydana gelmesi hâlinde ortaya çıkacak etkileri aşağıdaki

Etki düzeyi	Tanımlamalar	Skor
ÇOK YÜKSEK	Aşağıdaki veya aşağıdakilere benzer etkilerin ortaya çıkması söz konusuysa risk “Çok Yüksek” olarak değerlendirilir. <ul style="list-style-type: none">Can kaybı, çok büyük miktarda mali kayıplar, ciddi sosyal sorunlar, faaliyetin uzun süre yürütülememesi, üniversitenin imaj ve itibarının ciddi şekilde sarsılması gibi	5
YÜKSEK	Aşağıdaki veya aşağıdakilere benzer etkilerin ortaya çıkması söz konusuysa risk “Yüksek” olarak değerlendirilir. <ul style="list-style-type: none">Kişilerin ciddi yaralanmaları veya sakatlanmaları, büyük miktarda mali kayıplar, üniversitenin imaj ve itibar kaybı, faaliyetin kısmen sekteye uğraması, sosyal rahatsızlıklar gibi	4
ORTA	Aşağıdaki veya aşağıdakilere benzer etkilerin ortaya çıkması söz konusuysa risk “Orta” olarak değerlendirilir. <ul style="list-style-type: none">Mali kayıplar, faaliyetin bir kısmının belli süreyle yürütülememesi gibi	3
DÜŞÜK	Aşağıdaki veya aşağıdakilere benzer etkilerin ortaya çıkması söz konusuysa risk “Düşük” olarak değerlendirilir. <ul style="list-style-type: none">Düşük tutarlı mali kayıplar, faaliyetin sürdürülmesinde basit sorunların yaşanması gibi	2
ÇOK DÜŞÜK	Aşağıdaki veya aşağıdakilere benzer etkilerin ortaya çıkması söz konusuysa risk “Çok Düşük” olarak değerlendirilir. <ul style="list-style-type: none">Çok düşük tutarlı mali kayıplar, faaliyeti yürüten kişilerin basit sorunlar yaşaması gibi	1

skorlar yardımıyla ölçülecektir.

Belirtilen skorlara dayanarak elde edilecek ve olasılık ile etki derecelerini yansıtan risk puanları, Risk Matrisinde bir araya getirilerek risk analizinde kullanılacak toplam skorlar elde edilecektir. OMÜ Risk Analizi Matrisine göre, risk değerlendirilmesinde kullanılacak puanlama aşağıdaki gibidir.



T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
RİSK VE FIRSAT YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

OMÜ Risk Analizi Matrisi

RİSK ANALİZ MODELİ		ETKİ				
		Çok Düşük (1)	Düşük (2)	Orta (3)	Yüksek (4)	Çok Yüksek (5)
OLASILIK	Çok Düşük (1)	1	3	6	10	15
	Düşük (2)	2	5	9	14	19
	Orta (3)	4	8	13	18	22
	Yüksek (4)	7	12	17	21	24
	Çok Yüksek (5)	11	16	20	23	25

Risk Matrisinden elde edilecek risk puanına göre risk değerlendirilmesinin yapılmasında aşağıdaki karar tablosu esas alınacaktır.

DÜŞÜK	(1-9 puan)	Bu faaliyet veya süreçte yaşanacak sorunların etkisi kurum açısından çok kritik değildir. Dönem dönem kontrol edilmesi yeterlidir.
ORTA	(10-18 puan)	Belirlenen riskleri düşürmek için faaliyetler başlatılmalıdır. Bu bölgede faaliyete kontrol altında devam edilebilir.
YÜKSEK	(19-25 puan)	Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iş başlatılmamalı, eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır. Alınan önlemlere rağmen riski düşürmek mümkün olmuyorsa faaliyet engellenmelidir. Ancak risk puanı bu bölgede olsa bile yönetim kararı ile faaliyete kontrol altında devam edilebilir.

Üniversitede her bir risk için etki ve olasılık değerleri belirlenecek ve belirlenen bu değerler sonucunda elde edilen risk puanları risk kayıtlarına işlenecektir.

Risk analizi sonucunda elde edilen risk puanları (i) başlangıç risk puanı ve (ii) mevcut risk puanı olarak iki farklı puan olarak kullanılacaktır. Başlangıç risk puanı faaliyetin doğasında olan kontrol ve risk önleyici çalışmaların olmadığı durumdaki brüt risk puanını ifade etmektedir. Mevcut risk puanı ise risk önleme faaliyetleri ve iç kontrol sonucunda geriye kalan risk ifade eden net risk puanını ifade etmektedir. Mevcut risk puanı uygulanabilir risk iştahını yansıtabilir.

Risklerin ölçülmesi sonucu elde edilen puanlar en yüksek puandan başlayarak önem derecesine göre sıralanacaktır. Üniversitede risklerin öncelik sırası belirlendikten sonra risklere verilecek cevaplar kararlaştırılacak ve risk eylemleri belirlenecektir.



T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
RİSK VE FIRSAT YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Başlangıç risk puanı kullanıldığında, riske nasıl cevap verileceği, yani hangi risk yönetim stratejisinin kullanılacağı ve hangi kontrollerin yapılacağı kararlaştırılacaktır. Bu durumda 4 alternatif bulunmaktadır. Birinci alternatif sigorta, faaliyetleri devretmek vb. gibi yollarla riski transfer etmektir. Bu ancak riskin transfer edilebilir olduğu durumlarda takip edilebilecek bir stratejidir. Risk önleyici faaliyet tanımlamak ve uygulamak ikinci alternatiftir. Bu seçenekte kazanımları etkileyecek olayların meydana gelme olasılığını veya meydana gelecek etkiyi değiştirecek risk önleyici faaliyetler tanımlanmakta ve uygulanmaktadır. Risk önleyici uyarlamaların sağlayacağı fayda risk eylem planında rapor edilmelidir. Üçüncü alternatif riske katlanmaktır. Bu seçenekte, karşı karşıya olunan riskin fayda masraf oranı, risk önleyici uyarlama gerektiresiye kadar riske katlanılacaktır. Faaliyeti sonlandırma, dördüncü alternatiftir. Bu alternatifte, ortaya çıkan maliyet, faaliyetlerin sağladığı faydadan fazlaysa bu faaliyet sonlandırılmaktadır.

4.4 Risk önleyici uyarlamalar, tekrar değerlendirme ve uygulama

Uygun risk cevabı belirlenirken, risk ile ilgili hâlihazırda geçerli kontroller ve potansiyel risk önleyici uyarlamalar risk eylem planına kaydedilmelidir. Risk önleyici uyarlamaların zorluk derecesi, önceliği, uyarlamadan sorumlu olan personel ve uyarlamanın tamamlanma tarihi risk eylem planına kaydedilmelidir. Risk önleyici uyarlamalar belirlenirken başlangıç risk puanı yeniden belirlenmeli ve revize edilmeli ve mevcut risk puanları netleştirilmelidir. Kontroller ve önleyici uyarlamalardan sonraki risk düzeyini yansıttığından mevcut risk puanı, olasılık, etki ve her ikisi açısından daima başlangıç risk puanından düşük olmalıdır.

Mevcut risk puanları ve risk önleyici uyarlamalar tanımlanmasıyla planlama süreci etkin bir şekilde tamamlanmış olacak ve netleşen planlar uygulamaya aktarılacaktır.

4.5 İzleme ve kontrol

Riskler ve fırsatlar risk ve fırsat yönetimi sürecinin bir parçası olarak izlenecektir ve kontrol edilecektir. Her akademik ve idari birimin yöneticisi ve risk sorumluları risklerin izlenmesinden ve kontrolünden sorumludur. Risk kayıtları risk durumunu ve puanını veya risk önleyici uyarlamaların tamamlanmasını etkileyebilecek değişikliklere göre düzenlenmelidir. Risk önleyici uyarlamaların etkisi, risk kontrolündeki etkinliği ve risk puanında meydana getirdiği azalış düzenli olarak incelenmelidir. Risk önleyici uyarlama tamamlandığında, risk kaydında bulunduğu sütundan çıkartılıp, mevcut kontroller sütununa işlenmelidir. Risk puanı yükseldiğinde risk puanını azaltmak için kontrol önlemlerini tanımlayacak ve uygulayacak uyarlamalar yapılmalıdır. Kontroller aşağıda belirtilen 4 farklı şekilde gerçekleştirilebilecektir.

- a) Yönlendirici Kontroller: Belirli bir sonuca ulaşmayı sağlamak için yapılan kontrollerdir.
- b) Önleyici Kontroller: Risklerin gerçekleşmesi hâlinde idare için oluşturacağı tehditleri sınırlamak ve istenmeyen sonuçların ortaya çıkmasını en aza indirmek adına faaliyet gerçekleşmeden önce yapılması gereken kontrollerdir.
- c) Tespit Edici Kontroller: Riskler gerçekleştikten sonra meydana gelen zarar ve hasarın ne olduğunun tespiti amacıyla yapılan kontrollerdir.
- ç) Düzeltici Kontroller; Risklerin gerçekleştiği durumlarda ortaya çıkan sonuçların etkisini azaltmaya/düzeltelemeye yönelik kontrollerdir.

Risklerin hâlâ var olup olmadığı, yeni risklerin ortaya çıkıp çıkmadığı, risklerin önemlilik düzeylerinde değişiklik olup olmadığı, risklere verilen cevapların yeterliliği, yeni cevapların gerekli olup olmadığı gibi hususlar her 6 ayda bir ve her Yönetimin Gözden Geçirme toplantıları öncesi gözden geçirilir ve gerekli ise güncellenir. Bu kapsamda akademik ve idari birimler mevcut risk puanlarında ve durumlarında meydana gelecek değişiklikleri içeren özet bir rapor hazırlayıp kalite koordinatörlüğüne iletacaktır. Detaylı raporlama eşiği mevcut risk puanınının 18 olması durumudur.



T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
RİSK VE FIRSAT YÖNETİMİ PROSEDÜRÜ

Mevcut risk puanı 18 ve üzerinde olduğunda akademik ve idari birimler detaylı bir rapor sunacaklardır. Detaylı raporda mevcut risk puanı 18 ve üzerinde olan bütün riskler için daha detaylı veri ve bilgiler paylaşılacaktır.

4.6 Risk Yönetim sürecinin etkinliğinin ölçülmesi

4.6.1 İç denetim

İç denetim birimi üniversite risk ve fırsat yönetimi düzenlemelerini OMÜ Risk ve Fırsat Yönetimi Prosedürünü dikkate alarak ve risk kayıtlarını kullanarak üç yılda bir kez denetim sürecinden geçirecektir.

4.6.2 Gözden geçirme

OMÜ Risk ve Fırsat Yönetimi Prosedürü Çerçevesinde yer alan prosedürler yılda en az 1 kez ve her stratejik plan başlangıç döneminde kalite koordinatörlüğü tarafından gözden geçirilecektir.

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR

PP.5.2.PRS.0002 Doküman Kontrolü ve Kayıt Yönetimi Prosedürü

PP.5.2.PRS.0005 Düzeltici ve İyileştirici Faaliyetler Prosedürü

PP.5.2.FR.0026 OMÜ Risk ve Fırsat Kayıt Formu

PP.5.2.FR.0027 OMÜ Risk ve Fırsat Bildirim Raporu (6 ayda 1, risk puanı >18 ise detaylı)

Revizyon Tarihçesi:

Sayfa No	Rev No:	Revizyon Açıklaması